1 İyun Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günüdür

Dünyanı uşaqlara verək!

Dünya ölkələrində 1 İyun Uşaqları Müdafiə Günü necə qeyd olunur?

Hər il iyunun 1-i Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü kimi qeyd olunur. 1950-ci il iyunun 1-də BMT Baş Assambleyasının təşkilatçılığı ilə keçirilən “Beynəlxalq Qadınlar Konfransı”nda bu günü uşaqların beynəlxalq müdafiəsinə həsr etmək qərara alınıb. Bu hadisədən sonra 1 iyun Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü kimi tarixə düşdü. 1959-cu ildə BMT Baş Assambleyası tərəfindən qəbul edilmiş Uşaq Hüquqları Bəyannaməsində uşaqların bütün hüquq və azadlıqları öz əksini tapıb. O, irqindən, milliyyətindən, sosial mənşəyindən, əmlak vəziyyətindən və s. asılı olmayaraq uşaqların tərbiyə, təhsil, sosial təminat, fiziki və mənəvi inkişaf sahəsində bərabər hüquqlarını bəyan edir. Bəyannamə valideynlərə, ictimai təşkilatlara və hökumətlərə uşaqların hüquqlarını tanımaq və onların həyata keçirilməsini təşviq etməkdir. Uşaqların Müdafiəsi Gününün əsas məqsədi cəmiyyətin diqqətini əsl uşaq problemlərinə yönəltməkdir. Bu fikir bilavasitə bayram adında var. Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Gününün öz simvolu – bayrağı var. Yaşıl fonda böyümə, harmoniya, təravət və məhsuldarlığı simvolizə edən Yer işarəsinin ətrafında stilizə edilmiş fiqurlar yerləşdirilib – qırmızı, sarı, mavi, ağ və qara. Bu insan fiqurları müxtəlifliyi və tolerantlığı, mərkəzdə yerləşdirilmiş Yer işarəsi isə ümumi evimizin simvoludur. Bayramın “Uşaqların Müdafiəsi Günü” adı, ilk növbədə, hər bir uşağın uşaqlığının qorunması ilə bağlıdır. Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü uşaqlara sevgi, məhəbbət və qayğı bəxş etmək, onları narahat edən problemlər, ehtiyac duyduqları yardımlar, sağlamlıqları haqqında düşünmək, onların xoşbəxt və firavan həyat yaşamaları üçün daha bir səbəbdir. Uşaqların Beynəlxalq Müdafiəsi Günü uşaqlar üçün ən sevincli bayramlardan biri olmaqla yanaşı, həm də gənc nəslin onların daimi qayğısına və müdafiəsinə ehtiyacı olduğunu böyüklərə xatırladır. Qohumluq əlaqələri, qarşılıqlı qayğı və adət-ənənələrlə bağlı olan ailədə valideynlər, övladlar, nəvələr vahid bir bütövlükdə birləşərək sonsuz nəsillər zəncirini təşkil edirlər. Uşaqlar bizim üçün ən dəyərli varlıqdır, ona görə də onlara qayğı göstərmək və həyatlarını mümkün qədər yaxşı etmək lazımdır. 1 İyun Uşaqların Müdafiəsi Günü isə bir daha xatırladır ki, hər bir uşaq əyləncəli və xoşbəxt uşaqlıq keçirməlidir! Bu gün bütün dünyada uşaq rəsmlərinin sərgiləri, bayram konsertləri, xeyriyyə tədbirləri, uşaqlıq və gənclik problemlərinə həsr olunmuş “dəyirmi masa”lar keçirilir.

Avstraliyada həmin gün çətin vəziyyətdə olan uşaqlara kömək edirlər. Ailə himayəsindən kənarda qalan uşaqlara və ixtisaslaşdırılmış internat məktəblərinin şagirdlərinə çox diqqət yetirilir. Bayramın əsas konsepsiyası ondan ibarətdir ki, uşaqlar öz uşaqlıqlarından zövq almaq imkanı əldə edirlər. Ölkədə “uşaq həftəsi” təsis edilib.

Yaponiyada Uşaqlar Günü ildə 3 dəfə qeyd olunur! Bayram uşaqların cinsinə görə bölünür. 3 mart Qızlar Günündə evlər kuklalar və meyvələrlə bəzədilir. Oğlanlar Günündə – 5 mayda diqqət samurayların (qədim yapon əsgəri) təsvirlərinə verilir. Noyabrın 15-də isə şərq ölkəsinin sakinləri “Yeddi-beş-üç” kimi tərcümə olunan “Şiçi-qo-san” bayramını qeyd edir və bütün cinsdən və yaşdan olan uşaqları təbrik edirlər. Niyə bu rəqəmlər? Yaponlar üçün bunlar sehrli rəqəmlər və uşağın həyatında ən xoşbəxt yaşlardır. Yeri gəlmişkən, bu, 300 illik tarixi olan bir bayramdır!

İsveçdə də iki fərqli qeyd etmə tarixi, qızlar və oğlanlar üçün bayramlar mövcuddur. 7 avqustda oğlanlar, 13 dekabrda isə qızlar təbrik alır. Oğlanlar lobster kostyumları geyinirlər (cəsarətlə əlaqələndirilir) və tamaşaçılar qarşısında çıxış edirlər. Qızlar geyim nümayişi göstərmirlər, ancaq kiçik ilahələrə çevrilirlər (bu, ölkənin folkloru ilə bağlıdır) və yaxşı işlər görürlər.

Ekvadorda 12 yaşından kiçik uşaqlara hədiyyə vermək ənənəsi var. Təbii ki, bu, o demək deyil ki, valideynlər iyunun 1-də özündən böyük olanları əzizləyə bilməz.

Yeni Zelandiyada Uşaqların Müdafiəsi Gününü qeyd edən insanlar ölkənin əsl qəbilələrinin problemlərinə diqqət yetirirlər.

İndoneziyada əlamətdar gün bütün ölkəni əhatə edir və burada 400-dən çox ixtisaslaşmış yardım mərkəzi fəaliyyət göstərir. Ölkədə “Layiqli uşaqlar” proqramı işə salınıb - onlar 2045-ci ilə qədər “qızıl” nəsil yetişdirməyi planlaşdırırlar. Nəcib bir məqsədi həyata keçirmək üçün kifayət qədər vaxt var!

Çində iyunun 1-i məktəblilər və tələbələr üçün istirahət günü elan edilib. Bir çox işəgötürən işçilərə Uşaqlar Gününü qeyd etməyə icazə verir. Çində muzeylər, kinoteatrlar və digər əyləncə məkanları iyunun 1-də pulsuz işləyir.

Tətil tədris ilinə düşür (çinli məktəblilər iyunun sonuna qədər oxuyur), məktəbdə qeyd olunur, lakin dərslər ləğv edilir. Təhsil müəssisələri uşaqlar üçün konsertlər təşkil edir, hədiyyələr verirlər. Maraqlısı odur ki, uşaq bayramı olduğu üçün valideynləri bu tədbirlərə dəvət etmək adət deyil! İyunun 1-də uşaqların müxtəlif əşyalar və ya evdə hazırlanmış yeməklər satdığı yarmarka keçirmək ənənəsi var. Pul ölkənin yoxsul bölgələrində yaşayan aztəminatlı ailələrə yardım üçün göndərilir.

Hindistanda məktəb problemi xüsusilə kəskindir. Uşaqların Müdafiəsi Günü dövlət liderlərindən Cəvahirləl Nehrunun doğum günündə qeyd olunur. O hesab edirdi ki, millətin gələcəyi cəmiyyətin uşaqlara qüsursuz qayğısından asılıdır. Ölkə noyabrın 14-də bir çox maarifləndirici, həvəsləndirici və mədəni tədbirlərə ev sahibliyi edir.

Braziliyada Uşaqlar Günü ölkənin hər yerində maskaradlar, konsertlər və yürüşlər keçirilir. Məhz Braziliyada bayram satışlarının keçirilməsi ənənəsi ötən əsrin 60-cı illərində yaranıb. Əvvəlcə bir neçə şirkət uşaq məhsullarını endirimlə təklif edirdi, indi onların sayı yüzlərlədir.

İspanlar Uşaqlar gününü azadlıq sevgisi və yüksək səsli kütləvi tədbirlərlə bütün ictimai parklarda qeyd edirlər.Şənliklər tez-tez açıq havada keçirilir və hər kəs ora gəlib fləşmoblarda və ya konsertlərdə iştirak edə bilər.

ABŞ-də milli bayram olmayan Uşaqların Müdafiəsi Günü yüzlərlə kitabxana, mədəniyyət mərkəzi və ictimai təşkilatların qapılarını açır. Məqsəd uşaqları oxumağa və bilik əldə etməyə həvəsləndirməkdir. Əvvəlcə bayram valideynlərin diqqətini uşaqların dini maarifləndirilməsinə cəlb etmək üçün bir fürsət kimi meydana çıxdı.

Müxtəlif ölkələrdə uşaqlar müxtəlif problemlərlə üzləşirlər. Belə ki, Avropa və Amerikada televiziya və internetin mənfi təsiri böyük problem hesab olunur. Amma Afrika və Asiya ölkələrində uşaqları aclıq, QİÇS, hərbi münaqişələr və savadsızlıq təhlükəsi gözləyir. Orada həkim və dərman çatışmazlığından uşaqlar ölür. Təəccüblü deyil ki, belə ölkələrdə uşaq ölümləri dəfələrlə çoxdur. Üstəlik, təhsil müəssisələrinin olmaması səbəbindən lazımi təhsili almırlar.

Uşaqların Müdafiəsi Günü dünyanın əsas problemlərinə diqqəti cəlb etmək üçün bir fürsətdir. Gənc nəslin hüquqlarının möhkəmləndirilməsi və müdafiəsi, profilaktik sağlamlıq proqramlarının işlənib hazırlanması, cəmiyyətdə aqressiya səviyyəsinin azaldılması bütün ölkələr üçün aktuallıq kəsb edir.

Bu gün kiçik insanların da böyük problemləri olduğunu xatırlamaq lazımdır. Onların fikir azadlığı, təhsil və istirahət hüququ var. Bu bayram bizə xatırladır ki, uşaqların səsinə daha tez-tez qulaq asmaq lazımdır. Və unutmayaq ki, ilk növbədə, uşaqların qayğı və sevgiyə ehtiyacı var, onları maddi şeylərlə əvəz etmək mümkün deyil. Böyüklər isə, ilk növbədə, özündən başlamalı, uşaqlara yaxşı nümunə olmalıdır və ildə bir-iki dəfə deyil, 365 gün ərzində.

Oruc MUSTAFAYEV

Avstraliyada həmin gün çətin vəziyyətdə olan uşaqlara kömək edirlər. Ailə himayəsindən kənarda qalan uşaqlara və ixtisaslaşdırılmış internat məktəblərinin şagirdlərinə çox diqqət yetirilir.

Yaponiyada Uşaqlar Günü ildə 3 dəfə qeyd olunur! Bayram uşaqların cinsinə görə bölünür. 3 mart Qızlar Günündə evlər kuklalar və meyvələrlə bəzədilir. Oğlanlar Günündə – 5 mayda diqqət samurayların (qədim yapon əsgəri) təsvirlərinə verilir. Noyabrın 15-də isə şərq ölkəsinin sakinləri “Yeddi-beş-üç” kimi tərcümə olunan “Şiçi-qo-san” bayramını qeyd edir və bütün cinsdən və yaşdan olan uşaqları təbrik edirlər.

Çində iyunun 1-i məktəblilər və tələbələr üçün istirahət günü elan edilib. Bir çox işəgötürən işçilərə Uşaqlar Gününü qeyd etməyə icazə verir. Çində muzeylər, kinoteatrlar və digər əyləncə məkanları iyunun 1-də pulsuz işləyir.

ABŞ-də milli bayram olmayan Uşaqların Müdafiəsi Günü yüzlərlə kitabxana, mədəniyyət mərkəzi və ictimai təşkilatların qapılarını açır. Məqsəd uşaqları oxumağa və bilik əldə etməyə həvəsləndirməkdir.